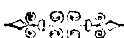
નકશે સુલેમાની

ઊર્ફે

શદાદી બેહશ્તકા ઊરદુ ખેલ.

નાટક તીન બાબકા.

વાસ્તે આસો આંમકે છાપકે ઈજહાર કીયા.

જમનાદાશ ભગવાનદાશની કંપની.

જબાંને ઊરદુ બહુર્ફે ગુજરાતી

હરૈક તગંદુકી ફીઆહતી ઓર ફસાહતકે સાથ

બકોશીશ ઈજહાર કીયા.

મુંબઈ

ઈમ્પીરીઅલ પ્રેસમે છાપા.

ઈ. સ. ૧૮૮૩. સને હીજરી ૧૩૦૦.

કીમ્મત તીન આને.

૧૮૨૦

નકશો સુલેમાની

યાને

શદ્દાદી બીહીશ્તકા ઊરદુ ઓપેરા.

———0:0:0———

તખતા.

મુજફ્ફરશાહ...... હુસનબાદકા તખ્તેનશીન.

મહેરઅંગેજ.... મુજફ્ફરશાહાકી બેટી.

વજીરે આજમ... મુજફ્ફરશાહાકા વજીર.

કોટવાલ......... હુસનાબાદકા.

કોબાદ...... ... ઈસ્ફહાન શેહેરકે અમીરકા લડકા.

શદાદ... .... હફ્શાનકા આદમી, કોબાદકા નૌકર.

ગુંગી... ... ... શદાદકી ઔરત.

શાહેજીન... ... એક ફીરસ્તા. ગયેબી ખબર દેનેવાલા.

આસમાન પરી. પરીઓકી સરદાર.

ઈસમાલ જોગી. ભૂતોકા શાહા.

ઝમકીયા દેવી.
બૂના ચમારી. } ઈસમાલ જોગીકા ચેરી.

ઉસ્કે સીવા દેવ, જોગી, બાગબાં, વ દરબારી, નફરો, વગયેરાં, વગયેરાં.

———:0:———

શાહ, વજીર, અમીર, ઊમરાવ ઔર સબ દરબાર મુનાજાત કરનેમે મશગુલ હુએ.

રાગ—બીહાગ.

(લયેલી લયેલી પોકારૂં મએ બનમે) એહી તરજ.

હમ્દ ઈયારબ હુએ તુજકુ સઝાવાર;
દોનો આલમકા તુંહી હુએ મુખતાર—ટેક.
બાદશાહ હુએ તું જીનો બશરકા,
ઔર માલીક હુએ શમશો કમરકા,
આસમાનો જમીકા તું સરદાર—હમ્દ,
તેરા જુલ્વા હુએ હર શયમેં ઝાહેર,
બેશુબા હુએ તું હર સયપે કાદેર,
જાંહા દેખો વાંહા હુએ નમુદાર—હમ્દ.
તું હુએ ખાલીક ઔર હમ હુએ મખલુક,
તું હુએ રાઝીક ઔર હમ હુએ મરઝુક,
તું હુએ ગફફાર હમ હુએ ગુનેહગાર—હમ્દ.
તું હુએ શરતાજ શાહોકા જીશાં,
ઔર ગદાઓકા હાંમી હુએ હરઆં,
બેકસો નાદીમોકા નીગેહ દાર—હમ્દ.
વરકૂમે તેરે કાસીર જબાં હુએ,
ઔર બયાં તેરા સબ લા બયાં હુએ,
એ હરીફ હુએ બીચારા દીલ અફગાર—હમ્દ

——:o:——

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

દીવાનખાના.

(બાદશાહકો ફરજન ન હોનેસે ગમ કરના).

(પીરાતા હયે હમે કાંકાં એ કીસમતકા બદલજાના) એહી તરજ.
બાદશાહ—નહી અબ જીસતકી ઉમીદ મુજે મેરી ખુદાયા હએ;
મુજે ઈસ દરદને બેજાં બીલકુલ હી બનાયા હયે—ટેક.
સહી શાહી તો મએને કી હમેશાં દારે ફાનીમે;
મ્વારીક વાયદેકે પએગામ, અજલકા અબતો આયા હયે—નહી
નાહી મરનેકા મુજકો દર, રહુંગા કબ તલક જીંદા;
જવાની પુરી હો કે મુ, બુરાપે મે દીખાયા હયે—નહી.
મગર સોંપુ કીસસે શાહી, નહી ફરજંદ હયે મુજકો;
બ વખ્તે મર્ગ અબ્રેગમ, એ મેરે દીલકો છાયા હયે—નહી.
ઈનાએત એક દુખ્તરકો, કીયા હયે ફજલસે અપને;
નાહી ઉસસે ચલે શાહી, એ અંદેશાં સમાયા હયે—નહી.

બયેત.

અફસોસ હએ કે બાગહો ઔર ઉસમે નહો ફુલ;
અએસા ચમન હો સબઝબી તો ઉસપર બાકો ધુલ;
અફસોસ હએ કે જાહાડહો અગર ઉસપર ન હો ફલ;
કીઉ નહી દરખ્ત અએસાહી ઉગતેહી ગયા જલ;
અફસોસ હએ કે હશમતો દૌલતબી હએ બેશુમાર;
લેકીન નહી હએ વારીસ, તો ઉસકો કબ હએ કરાર;
હીજાહી સીતમ હએ અલમ હએ ઔર તીસપર ગમ;
ફરજંદકે ન હોનેસે ઘુંટતા હએ મેરા દમ.

(આયેનાકા ફુટના ઔર દો પરીઓકા જાહીર હોના.)

(મોરા સઈયાં કરે ચતરાઈ રે) એહી તરજ.

પરી—નાહાક ઈતના તું રંજ કાહે પાવેરે,
રંજ પાવે દુઃખ ઉઠાવે, નાહક જીઆ તું જલાવેરે-ટેક.
પાવે પાવેરે તું મનકી મુરાદ અપની;
વારીસ શાહીકા તોરે ઘર આવે—નાહક.
દેના દેનારે શાહા તું ઉસકો રીયાસત,
નકશે સુલેમાની જો કોઈ લાવે—નાહક.

(શાહાકા ખ્વાબસે બેદાર હોના ઔર ગભરાના.)

બયેત.

બાદશાહ—હીલાહી એ કીયા મએને દેખા હયે ખ્વાબ;
દોડો અએ હયેલે કારો શીતાબ;

(વજીર, કુતવાલ, અમીર સબ દોડ આતે હયે.)

(નકકા હોતા હયે અએસાબી ગુલઅનદામ કહી) એહી તરજ.

સબ—ગુજરા કયા અંદેશા હમકો શાહેજીશાન કહો;
કયા કિયા ચાહાતેહો બનદોકો ફરમાન કહો—ટેક.
કીસલીએ મુનતેસીર ઈતને હુવે હો અએ શાહા;
કોનસે ગમને કિયા આપકો હએરાન કહો—ગુજરા.
હએ અફસોસ અએ શાહા, કીંવુ નહી દેતેહો જવાબ;
બંધ કીંવુ આંખે કીયે, હો કીયું પરેશાન કહો-ગુજરા.

(વજીરકે આગે શાહાકા વસીએતનામા કરના.)

(ખુદાયા શુકર અએ પરવરદીગાર) એહી તરજ.

શાહા—અયે હયેલેકારો તુમસે અબ હુઈ રૂખસત હમારી હએ;
હુઈ હયે જીંદગી પુરી બસ, અબ મરનેકી બારી હએ-ટેક.

મગર એ યાદ રખો લાવે જો નકશે સુલેમાની;
મેરા તખ્ત ઉસ્કો દેના, તુમ રીયાસત ઉસકી સારી-અરે.
મહેરઅંગેજ મેરી દુખ્તરકીભી ઉસે કરો શાદી;
મેરેતો નખ્લકે ગુલજાર મે વો ગુલ પ્યારી હુએ—અરે.
ખુદા દે સાબ્રમેરે મરનેકા તુજકો અએ મેરી બેટી;
તેરેતો વાલીદકી અસ્પે અજલપર અબ સવારી હુએ-અરે.

(શાહાકા મરના મહેરઅંગેજકા ગમ કરના.)

(હાએ એ અનધેરી ગાર) એહી તરજ.

મહેર—દારે પીતા મોહે માર,
નેનન નાહી બંધ કરોજી ઉજરા સગરા દયાર,
બેવારી સબ હો ગઈ દુખીયા વાલીદ નાહી સીધારોરે,
જીનેપે હમરે ધુલ પરેરે જો તુમ ન હો સરદાર-ટેક.
બેચેન હુએ એ બેટી તેહારી બોલત નહી બાતભી એક;
રોરો મએને અંખીઆં સુજાઈ હો જાતું હુશીયાર-દારે.
બાપ મોરે કએસંકે નીંદ, તોહેકો ચેનસે કએસા તું સોયા;
ખોલ અંખીયા તોરે પઈઆં પરત હું દયાકી બાંગ દેદાર-દારે

——0:0:0——

બાબ પહેલા—પરદા દુસરા.

રસ્તા.

(ગએરત ન આઈ તુજકો કુચ યાર બેશરમ) એહી તરજ.

કોબાદ—મએ કબતલક ફલક સહું તેરા સીતમ ભલા;
ઈસ મુફલસીમે કીઉં રખું સાબીત કદમ ભલા-ટેક.
મોહોતાજ એક નાનકા તુંને કીયા મુઝે;
ઈસ ગમીમે જીતે રહે કએસે અમ ભલા—મએ.

લરકા અમીરકા હું મઅે અબ હો ગયા ફકીર;
ઇસ ગમમે કોઉ ન હાઅે છુટે મેરા દમ ભલા-મઅે.
થા જર જો મેરે પાસ તો આતેથે દોસ્ત સબ;
ઔર મુફલસીમે કાસકો હોવે મેરા ગમ ભલા-મઅે.
અેક હબશી મેરા નોકર હઅે કહેતા હઅે વોભી યું;
મઅે નોકરી કરૂં કીયું બેદામો દીરમ ભલા-મઅે.

(શદાદકા આના ઔર કોબાદસે રજા ચાહાના.)

(કંગનવા મોરા કરસે સરક ગયોરે) અેહીતરજ.

શદાદ-નોકર ન મોહે અપના તુમ અઅે સાહેબ જાનોરે-ટેક.
કોબાદ-હુવા બેવફા તું કઅેસા,
શદાદ-હમકો ચાહીઅેજી પૈસા—નોકર.
કોબાદ-પયેસા કાંહાસે લાનારે,
શદાદ-તો મઅેભી હું ભાગાનારે—અબ દીજીઅે મુજકો રજા,
કોબાદ-નહી હાથમે હઅે કોરી,
શદાદ-કયેસી બજારમે જા દોરી,
કોબાદ-નહો શદાદ મુજસે બેવફા તું મેરા માનોરે—કાં હોગા
તેરા જાના.
શદાદ-મીલે જીસજા પેટભર ખાના—નોકર.
કોબાદ-હમ હઅે મુફલીસ બીચારેરે,
શદાદ-ફુટે નસીબ તુમારેરે,
કોબાદ-ખોયા સબ અપના માલો જર, ખુલે બખ્ત કબ અપના,
શદાદ-અેતો હો ગયાજી સપના,
કોબાદ-તોભી હકસે ઉમીદ રખતે હયે તુમ દીલમે હાનોરે-નોકર.

(એતો મજનુંહી હોગા દીવાના) એહીતરજ.

ફ્રોબાદ—તંગ મુજપે એ કયેસા જમાના, અપનાભી! હો રહા હમ્એ બીગાના.

લાખોકો દેતાથા આબદાના અબ નહી મુજકો મીલતા હમ્એ ખાના;
કીસકો જા શકલ અપની બતાના, બસ બીયાબાન જાકે બસાના;
છોરી શદાદ મઅેને એ બસ્તી, તેરાજી ચાહે વાં તુને જાના.

(ફ્રોબાદ જાને ચાહતા હયે ઉસકો રોકકે.)

(ગોરી ચલી સાસરે ફીરખી કબુ આના) એહીતરજ.

શદાદ—એ ઢનઢોરા શેહેરકે વઝીરને ફીરવાયા;
ઈસ મુલકકે શાહકો મૌતને આ દબાયા;
મરતે વખત વસીઅત કરવો મરાહમ્એ દાના;
જીસકે પાસ સુલેમાની નકશ જો તુમને પાના;
ઉસકે સરપર રખના તાજ મેરા શાહાના;
મેરી દુખતરકાભી શોહર ઉસેહી બનાના;
વો નકશ માલિ ગર મુજકો તો શાહી પાયા.
ઈસ મુલકકે શાહકો મૌતને આ દબાયા.

(જાલીમ જાનીરે) એહી તરજ.

ફ્રોબાદ—કાંહાં શાહીરે ઔર કાહાં તું ગુલામ ભલા—ટેક.
નકશે સુલેમાની પાવેતો હો શાહ તેરે હાથ કીસ્મતરે આવેગા, કાંહાં.
જંગલ બસાતા હું મએતો અબ જાકે કર બાદશાહી તું અએ બેવફા—કાંહાં.

(લટનકસે હમ જાતે જંગપર હજરત બાહાદુર લટકન) એહીતરજ.

શદાદ—પુરવ પછમ ઉતર દખન ઢુંઢું જાકર મએ ઈસ આન;
જમીન તોડું આસમાન ફોડું પર ન છોડું નકશકા ધ્યાન—ટેક.

ઝાડી ખાડી પાહાડી કાડી પીકે તાડી હું મસ્તાન;
ઈઆતો યાહાંકા શાહાબનુ યાકે દેખું કબરસ્તાન-પુરવ.
દેવોંકો દેકું જીનકો પીરું સાગ ઉજડું પરસ્તાન;
વાંબી ગર નહી પાવુંતો મસાનમે અબજા સયેતા
ન—પુરવ.
અરમન જરમન ઈંગલન્ડ રૂસી ફ્રેન્ચ ચીની તુરકસ્તાન;
કલકતા મદરાસ દેખુ દેખુ સારા હીંદુસ્તાન-પુરવ.

——:o:——

બાબ પહેલા—પરદા તીસરા.

જંગલ.

જોગીઓંકા તપ કરનાં.

(અપને શાહાજાદે આલમકે લીયે) એહીતરજ.

સબજોગી-હરસે ધીયાન લગાવો સાંઈજી હરસે ધીયાન લગા
વોરે—ટેક.

લકડીસે તુમ હાડ જલાવો, બાલ જલાવો જેએસે ઘાસ;
ઈયાદકી દાતા કરકે પવન તુમ પ્રેમ અગન સીલગા
વોરે—હરસે.

આયા દમતો આદમ હએ ઓર દમ નહીતો બેદમ હએ;
દમપર નાહી રખ ભરોસા અપને બચનકો નીભાવો
રે—હરસે.

(કોબાદકા જંગલમે આના જોગીઓકુ દેખ તાજુબ હોના.

બયેત.

કોબાદ—દુનીઆસે અબતો તંગ હુવા મએ બેશુમાર;
બસ્તીમે ચએન હએ ના હયે વીરાંનેમે કરાર;

દીલ ચાહતા હએ જોગી મએ હોજાઉ જરૂર;
ઝગદેશે જમાનેકે ઈન લોગો સા હું દુર;
ફીર તહરાં ઈયાદે હકમે મશગુલ હએ સબકે સબ;
ગોયા ગયે દુનીયાકો ભુલ સબકે સબ;
મએભી ઓહાકા નામકા લેતાંહું અબજોગ;
દોનો જાહાંકા ઓરંગા ઈસ દીલસે શોગ.

(આજ હોગા ખુશીકા ગાના) એહી તરજ.

કોબાદ—ગુરૂરાજ જગસે મએ મનકો ઉઠાયા, જોગલેનેમે યાં હાં ચાંઈ આયા—ટેક.
ન રખુ બાબલ ન રખુ મૈયાં, ના હએ ભઈઆ કો ઈમાં જાયા;
દેખકે જગકે સમજ મનમે આઈ ઓટી હએ સગરી માયા—ગુરૂ.

(સંગ દીલના થસું બતાવીસું કભી નહી) એહીતરજ.

સબજોગી—એ કવારે પુત નાહી જોગકા તું ધ્યાન રખ;
છોડ એ ગુમાન મનસે પીઆરી અપની જાન રખ.
જોગમે હએ દુખ બાહોત સહેગા કએસા પુતતું;
એ બાતમે એ સાબ્ર હોતે હોગા પીઆરે ભુત તું.
દીન હએ તોરે ખાને પીનેકે તું બરતામે ગુજાર;
કાચી ઉમર હએ તેહારી જા અભી તું અએશ કર.

બનજારા.

કોબાદ—તંગ જીનેસે જબ આયા, તબ દુનીઆસે દીલકો ઉઠાયા—ટેક.
કોઈ દાદ ન લે હએ મેરી, અએસી મોહોતાજીને ગેરી

સખ્ત મુજપર હુએ સમાયા—તબ.
મએ એક અમીરકા ફરજંદ, થા દોલતમે સદા પુર સન,
સબ દોસ્તોમે વોહ ઉડાયા—તબ.
યાતો જોગી ગુરૂ મુજે કરદો યા જરસે દામન ભરદો,
અરજ મએને એ અપની સુનાયા—તબ.

(લયેલી લયેલી પુકારૂં મએ બનમે) એહી તરજ.

સબજોગી—કાહે મનકો તું અપને દુખાવે, દુનીઆ હરકી દયાસેરે પાવે;
પર એ પુછત હુએ તોહે ગમખાર, નેકીસે યા બદીસે હો જરદાર;
રાજીસે છુપે હમકો સુનાવે દુનીઆ હરકી દયાસેરે પાવે;

કોબાદ—નેકીસે મીલતી હુએ કએસી દૌલત, ઔર બદીસે માલે કએસીં હશમત;
મોહે પહેલે ગુરૂએ સુનાવે,

સબજોગી—દુનીઆ હરકી દયાસેરે પાવે.

(ગુરૂ સાચ બીના ગમ તુજો કોઈ નહી) એહી તરજ.

જોગી—હોવે નેકીસેતો રાજી તોપે ભગવાનરે;
તોહેકો વો આજમાવે બહોત—ટેક.
અવલ નેકોપે આવે હુએ સંકટ, ઉસ દુખસે નાહી હેડે પીછે ઈનસાનરે—તોહેકો.
ઔર બદીસે માલે જલદી દૌલત, પરવો પીછે હોગા દો જખકી સેતાનરે—તોહેકો

બયેત.

કોબાદ—રાહે નેકીપર હું કાએમ નેક રાહા દીખાઈએ;
બાદ રંજકે ગંજ કએસા મીલતા હુએ ફરમાઈએ;

સાથ મે કરતા રહુંગા આફતોમે અએ ગુરૂ;
પર મએ નેકી કરકે બનુંગા દુનીઆમે સુરખરૂ.

(કાહેકો મુરત મુખકો રાજ) એહી તરજ.

સબજોગી—દયા કરે ભગવાન, તોહેપર દયા કરે ભગવાન-ટેક.
નેકીકા અફસુન દેતે હએ તોહે, પર તું ઈશ હરઆંન-તોહે,
નેકી માતા હોવેગી પરસન બનેગા તું જીશાન-તોહે.
ઔર બદીકાભી લએ અફસુન કરજો લગે આસાન-તોહે.
કમકીયા દેવી હો ઈસ્સે પરસન, જગા સકેગા મશાન-તોહે.

——:o:——

બાબ પહેલા—પરદા ચોથા.

રસ્તા.

(સમજ મન સમજીને લાગ સુધરવા) એહી તરજ.

ફોબાદ—ખુદાયા કર કાયા મએ તેરી બડાઈ, રાહા નેકોકી
મુજકો બતાઈ—ટેક.
તેરી કુદરતકા સારા તમાશા દેતા અજાએબ દીખાઈ,
દોનો જહાંમે તેરાહી હએ જુલવા જીસકી હએ સબ
રોશનાઈ—ખુદાયા.
હુરો મલાએક જીનો બશર સબ, તેરે હએ ફરમા રવાઈ,
રજજાક કુલકા હએ મવલા તું બરહક, સનઅત તેરી
હએ સમાઈ—ખુદાયા.
ચાહે જીસે બાદશાહત તું બખશે, બખશે કીસીકો ગદાઈ;
જીલ્લત કીસીકો દેખાવે તું સાહેબ, દે ઈજ્જત કીસીકો
સીવાઈ—ખુદાયા.
હુકમ તેરા હર શએપર રવાહએ કુદરત તેરી એકતાઈ;

જો તું કરે સબ સજાવાર તુજકો, બુરાઈ કરે યા ભ
લાઈ—ખુદાયા.

શાજી રજાપે હરીફ હું મએ તેરે મુજસે ન કર કજ અદાઈ;
દીન રાત મુજપર તેરે કરમકી ઘટા વો રહેનીત છાઈ—ખુદાયા.

બાબ પહેલા—પરદા પાંચવા.

બાગ.

મુસ્સદસ.

૧-માલી—આતા હએ બાગમે કોઈ ચોર બદ ગોહર;
મેવે ચુરા લે જાતા હએ વો રોજ બે બતર;
સોંચો તો સહી ઉસ્કે ગીરફતારીકા હુનર;
ફીસ તરેહ આવે હાથમે વો ચોર નામવર.

(દુસરા સદાદકુ દેખકર બોલતા હયે.)

૨-માલી—આતા હયે સામનેસે કોઈ બેખતર ચલા;
શાએદકે વોહી હોવે હએ જીસ્કા જીકર ભલા,

બયેત.

૩-માલી—છુપ જાઓ જબતો ગોશેમે જલદીસે એ હરીફ;
દેખો વો આકે કરતા હએ કયા કાર પુર કસીફ.

(ગએરત ન આઈ તુજકો કુછ યાર બેશરમ) એહીતરજ,

શાદાદ—લાના જરૂર હએ મુજે વો નકશ ખુબતર;
જીસ્કે લીએ પરેસાં મએ ફીરતા હું દરબદર—ટેક.
ઢુંડું કાંહાવો નકશે સુલેમાનીકો મએ અબ;
દેતા નહી હએ કોઈભી ઉસ્કા મુજે ખબર—લાના.
તાલાશમે મએ ઉસકે ન કોતાઈ કરૂંગા;
જોહેમત હજાર ખીચુંગા લાઉંગા ઢુંડકર—લાના.

કયા ખુશનુમાં હમ્એ બાગ નીહાએત એ દીલ ફરેબ;
મેવ લગે હમ્એ જાબજા કયા ખુશ અદા મગર—લાના.
બાંઉ સમર એક તોડકર ઈસ બાગસે હરીફ;
તા આસગા હો મુજકો મોટે ખુબકા જરર—લાના.
(માલીઓકા બાહેર નીકલકર શદાદકુ પકડના.)
(દર ચાલે હાલે દીલમા નાંખાલા) એહીતરજ.

સબ માલી—ચલો આવો આવો ઠોકોજી, એ ચોર મીલા
હમ્એ હાતમે,

૧ માલી—બહોત દીનોસે આયા હયે,
૨ માલી—મેવે ચોરા ખુબ ખાયા હમ્એ,
૩ માલી—મુજકોભી સતાયા હયે, એ ચોર મીલાહમ્એ હાતમે.
૧ માલી—હા પીટો પીટો ખુબ ઈનકો,
૨ માલી—જીતા ન છોડો તુમ ઈનકો,
૩ માલી—ઠોંસે તમાચે ગુડગી લાત,
૧ માલી—ઈસકે સીવા ન કરો બાત,
૨ માલી—પાવે સજા તબ એ બદજાત, એ ચોર મીલાહમ્એ
હાતમે.

શદાદ—અરે હાએ હાએ કયા કીયા મએને, તુમારા કીયા
લીયા મએને,

૧-માલી—ચુપ ચુપ નાપાક મતકર બાત,
૨-માલી—ઉપરસે મારોજી લાત,
૩-માલી—મરજાવે તા એ કમજાત, એ ચોર મીલા હમ્એ હાતમે.
૧-માલી—જીંદા ન તુજકો છોરેંગે,
૨-માલી—તેરી હડી કસલી તોરેંગે,
૩-માલી—હાથ પાંઉ મરોરેંગે,
૧-માલી—સરકો તેરે ફોરેંગે,

૨-માલી—લાઓ સીતમકર છોરેંગે, એ ચોર મીલા હએ હાતમે.

શદાદ—અબ બસ બસ યારો જાનેદો, આગમ જરાતો પાનેદો,

૧-માલી—છોડો મત ફરિકો જીનહાર,

૨-માલી—મારો લાતેં ઓર દો ચાર,

૩-માલી—હરીફ અબ કયા હયે તકરાર, એ ચોર મીલા હયે હાતમે.

———:o:———

આખ પહેલા—પરદા છઠા.

જંગલ.

(કોબાદ ગુંગીકો લેકર આતા હયે)

કોબાદ—અબ કીયા તું મુહસે ગુંગી હએ તુજેહ કોઈ જંગલમે હાલ કર ચલા ગયા નહી?

ગર મએ જો તેરી મદદકો વાંહા ન આતા તો મારે ભુખકે તુ મર જાતી,

રો મત મેરા એક શદાદ નામકા નોકર હએ ઉસ્સે મએ તેરી શાદી કર દઉંગા,

(દુરસે શદાદ રોતા હુવા આતા હએ)

(ભાગો જલદ ભાગો સારે ભાગોજી મએદાનમે) એહી તરજ.

શદાદ—મારે અએસી માર મુજકો હો ગયા મએ નીમદમ;

હાએ કોબાદ છોડ તુજે, મએ ઉઠાતા હું એ રંજ—ટેક.

કોબાદ—તેરા અએ શદાદ કએસા હો ગયા હાલરે;

સરતો કીસીને જુતોંસે કીયા હએ તેરે લાલરે—મારે.

ઈસસે તેરી શાદી હોગી દેખતા હએ કીયા ઈસે;

લાયા જંગલસે ઉઠા મએને તેરે વાસ્તે—મારે.

રાદાદ—શાદી ઈસ્સે મએ કરતા લાંઉ કાંસે બાનેકો;
મએતો હું મઓતાજ સાહેબ, પણી ઔર દાનેકો—ટેક.
(તુજ બીન સઈયાં નીકસ જીયા જાયરે) એહી તરજ.
કોબાદ—હો નાહક ઈતના તું રંજ કાહે પાવેરે,
કરનેકો પસન નેકી બદીકો,
મનતર હમતો સીખકર આયેરે—હો નાહક.
(યા લંગરવા ચતર સુગરવા) એહી તરજ.
રાદાદ—કરના એનાએત દોમેસે એક મંત્ર મોહેકો પીયારે
રે—ટેક.
તાએ નોકર બને તવંગર દુઃખ ન કોઈ મોહે મારેરે;
આએસો ખુશીમે ઉમર હમેશા ચેરા તેરા ગુજારેરે—કરના.
કોબાદ—નેકીકા ખ્વા હએ ઔર તું બદીપર હોતા હએ
આમાદારે;
મૈતો હમેશાં નેકીકા હી નોશ કરંગા બાહારે—કરના.
રાદાદ—નેકી બદીસે મુજકો ગરજ કયા જલદી તવંગર કીજેરે;
જીસસે પએસા જલદી મીલે બસ મંત્ર વોહી મોહે
દીજેરે—કરના.

બયેત.

કોબાદ—જલદી જો ચાહેતો હોગી બદી પરસન;
ગર સબ્ર કરેગાતો નેકીસે હોગા નામ રોશન.
રાદાદ—હમે નહી ગર્જ હમારા નામ કરને રોશન;
મુજકો તો બદી હએ પરસન.

બયેત.

કોબાદ—જબતો લે એ આફ્સું બદીકા,

મુખ્તાર તું હો જાયેગા શયતાન સુભીકા;
જાકે અબ મસાન બનાના તુંને અએ શદાદ,
વાંહા એ અફસું પહરના લેગા શયેતાન તેરી દાદ;
યે હબશન જો ખડી હયે ગુંગી દુખીઆરી,
બીદમતમે રેહેગી હરઆન બીચારી;
અબ મએ નામે ખુદામે હોતા હુ મશગુલ,
ખુદા જલ્દ કરે મેરી ઇલિતેજા કબુલ.

---:o:---

બાબ પહેલા—પરદા સાતવા.

દીવાનખાના.

(આગે તો હમસે ઈસ કદર થા ન કબુ અલગ અલગ)
એહી તરજ.

મહેર—ગુલશનમે ગુલ શીગુફતા હએ લેકીન કાં હયે કદ્રદાન;
બુલબુલ ન ઈસ ચમનમે હએ, ન બાગમાં હએ કદ્રદાન,
ચમકે હએ ગોહર હુસનકા લેકીન નહી હએ જોહરી,
આલમમે જેબાં કયા ઉસે, જીસકા નીહાહો કદ્રદાન,
જોબનતો આયા જોશપર કર ગએ વસીએત એ પાંદર,
નકશે સુલેમાની જો લાવે વો બેગુમા હો કદ્રદાન,
આતસે હુસન બડકી હયે લેકીન બુજાવે કોન ઉસે,
યા રબ તું જલદી ભેજદે મેરા જીહાં હો કદ્રદાન.

(પરીકા બાગમે જાહીર હોના ઔર મેહેરકો ખાબમે કોબાદકો દીખાના ઔર ઉસકી તારીફ કરના.)

ચંદરાવલી.

પરી—મત દરદો ગમ ખા અએ મહેર પ્યારી, તેગતો એહ કદ્રદાં હયે ખરા;

તેરે હુસ્નકે બાગકા એ ગુલેતર, દેખ એહી બાગબાં હએ
ખારા;
ગોહર હએ તું તો એ ઝોહરી હએ, તુ હએ શમા તો
એ પરવાના હએ;
નકશે શુલેમાનીકાબી એ માલીક, હોગા ખુદા કે એ-
હી ફ્ઝલસે;
ઇસકો ખુલાકર કર ઇસ્સે શાદી ઇબાદતમે એ જવાં હએ
ખડા;
બુલવા વજીર ઔર કોટવાલ કો તું, કર હાલ એ સબ
બયાં હએ ખારાં,
નામ કોબાદ હએ જંગલમે વો, ઇબાદતમે વો જવાં
હએ ખારાં.

(પરીકા ગાએબ હોના ઔર મહેરકા ખાબસે બેદાર
હોના ઔર ગભરાના.)

તાલ તીતાલા જલ્દ.

મહેર—કોઇ આવો જલ્દ કયા મએ દેખારી,
અરે દોરો સબી જલ્દ આવો અભી,
નહી દેખા કછુ જો પાયારી—ટેક.
ખાબ યે આયા અજબ, એ પ્રીયા હુવા ગજબ દીલ
ગભરા રહા હએ તેરા,
રાહત ગુમ ગઈ સજધજ નઇ, સાન નઈ રંગ નઆ
ચાલ નઈ,
એ પ્રીયા ખાબ મુજે આયારી—કોઈ આવો.

(વજીર કોટવાલ ઓર સબ નૌકર આતે હૅ.)

(આરે દેશ છાંદ અલ પરદેસી) એહી તરજ.

સબ—તુમને શાહાજાદી કયું શોર મચાયા,
ગભરા રહે હો કીસ લીએ કહીએ,
કયું હમ સબકો જગાયા—ટેક

(કયા કહે હાલત હમારી એહતો અબતર હો ગઈ) એહી તરજ.

મહેર—ખાબમે દેખા હૅ હમને આજ અપને યારકો,
ખ્વાબમે દેખા હૅ ગોયા માહે પુર અનવારકો,
તાબપર અપની અગર માહાતાબકો હોવે ગુરૂર,
તો જરા દેખો મેરે ખુરશીદ કે રૂખસારકો,
ઢુંઢકે જંગલમેસે લેઆના તુમને જલ્દ અબ,
કરના વારીસ તખ્તકા મેરે ગુલે ગુલજારકો,
બંદગી કરતા જંગલમે બએથા હૅ વો બાદશાહ,
નામ હૅ જીસકા કોબાદ અબ લાવો ઉસ સરકારકો,
હૅ સુલેમાનીબી નકશ ઉસ સાહેબ ખુબાં કે પાસ,
ખુલ્દસે આતી હૅ હુરે મુજરે એ સરકારકો.

(કયુંરે ખડા હીન્દુસ્તાની) એહી તરજ.

સબ—જાકે શાહજાદી લે આવે જીસ જગા ઉસકો પાવે,
નકશે સુલેમાની હો પાસ જીસકે,
તખ્ત પર ઉસકો બીથાવે—ટેક.

———o———

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

જંગલ.

દેવીકા મનદર.

(શદાદ ઔર ગુંગી પુજાકા સારા સામાન લેકે દોનો આતે હએ)

(હમારી મદદેઆં કએસે જાણ) એણી તરજ.

શદાદ—હમારી મદદકો ભેજદે દેવી મમદા બીરકી દોહાઈ;
બાવન જોગી ચોસત જટકી હમારી મદદકો ભેજદે
દેવી—ટેક.

સુના ચમારી જલદી આ નરસુ આપના મુહ દીખલા;
માહા ગુરૂ કે મનતરકા જાવે કેસા સાચ પના—હમારી.
તા મએ અપની પાંઉ મુરાદ, દીલ હો મેરા ખુરમશાદ;
જલદી મુજકો કર આવારા, તેરી કરતા હું મએ યા-
દ—હમારી.

(દેવીકા નમુદ હોના ઔર શદાદકા ગશ્ત ખાકે ગીરના.)

બયેત.

કમકીયાદેવી—મેરે નામકો જપતા થા તું મુદામ,
બયાં કર તેરા મુજસે કયા હએ કામ;
હુવા મેરે દીદસે કામીઆબ,
તો ગાફીલ હુવા તું અએ બાના ખરાબ;
હુવા બે ખુદ મુજે યાં બુલા,
મએ જાતી હું ના કામ અબ તું રહા,
(દેવી જાતી હએ ઔર ગુંગી ઉસકો રોકતી હએ.)
તો જલદ ઉઠા ઇસ બદ અનજામકો;
તા દરૂસ્ત કર મએ ઇસકે કામ કો;

અએ કમબખ્ત મુજસે કર અપના બયાં,
ખુલાઇ મુજે તુને કીયું કર યાંહાં.

(અએ શાહેજીન પ્યારે અરલાક) એહી તરજ.

શાદાદ—અએ માતા મેરી કર મુજપે દયા કુઇ બેઅદબી તેરી બીદમતમે—ટેક.

તેરા ચેરા કંઇ દીનસે હએ મેરી માતા મુસીબતમે;
રંજો અલમ કર દુર ગેરેસે હું મએ નીહાએત આ-ફતમે—અએ

નકશ સુલેમાની પાણી માતા નકશ સુલેમાની પાણ;
નકશ સુલેમાની પાણ શાહા મએ ઇસ દેસકા હો જાણ—અએ.

શાહા ઇસ દેસકા હો જાણી ગુલામ કોબાદકો અપના બનાણી;
રહું ફેર ન મએ મુસીબતમે રંજો અલમ કર દુર ગેરેસે—અએ.

બયેત.

દેવી—તેરી એ અર્જ અએ શદાદ કબ મનજુર હોતી હએ,
ફકત નામે સુલેમાસેતો બદી દુર હોતી હએ;
ઓર ઉસ્કા નકશ જીસ જા હો બદી ઉસજા આવે કબ;
તુ કએસા બેસમજ હએ બદીસે રએ મતલબ;
નહી નકશ સુલેમાની મેરે ગુરૂસેભી પાવે,
હમતો હએ મઓતાજ ઉસકે તેરે હાત કયું કર આવે.

(સખીઆ હમારા મહેલ કાંહા હએ) એહી તરજ.

શાદાદ—મેરી માતા કર તુ મેરે પર દયા,
દેવો નકશ મુજકો ન બાના બતા,

નવાજેશ નહી વો કરેગી મુજકો,
તો મએ જીંદગીમે હું આપની ખફા—ટેક.

(મામુર હું શોખીસે શરા રતસે ભરી હું) એહી તરજ.

દેવી—હનગનકી કસમ હએ કસમ મગદા ખીરકી;
તીસ પર કસમ હએ માહા ગુરૂ મેરે પીરકી—ટેક.
વો નકશ નેકીકા હએ બદી મેરા નામ હએ;
વો નકશકી તલબમેતો નેકીકા કામ હએ—હનમનકી;
લેકીન ભલાઈ કરતી હું મએ એક તેરે સાથ;
ઈસમાલ લોગોસે મએ કહુંગી તેરી બાત—હનમનકી.
તુજકો કહેગા આવેગા ઉસકે ધ્યાનમે;
શદાદ તું જરૂર આના કલ મસાનમે—હનમનકી.
મંગલકી શબકો હોતી હએ ઉસકી સભા;
મએ જાતી હું તું ઉસ્સેહી પાવેગા મુદદા—હનગનકી.

—:o:—

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.
દીવાનખાના.

(કીસીકા દરદ દીલ જાલીમ) એહી તરજ.

મહેર—ન ગબરાએ અએ દીલે મુસતર તેરા ગમખાર આ
તા હએ;
તું બુલબુલ જીસકા હએ વોહી ગુલે ગુલજાર આતા
હએ—ટેક.
ન મરનેપર હો આમાદા કરતા તાહા મુલ તું મરીજે
ઈશ્ક;
મસીઆ તેરા દીખાને અબ દીદાર આતા હએ—
ન ગબરાએ.

મસીઆ તેરા આકર જાન, તુજકો બખશેતો બહેતર;
નહી કાતીલ પએર હરગાં લીએ તલવાર આતા હએ—
ન ગભરાએ.

(વજીર, કોટવાલ, શાહજાદે કોબાદકો બા ઈજત લાતા હએ.)

(છુટી કયેદથી તુતીઈ જાદુ) એહી તરજ.

વજીર ઔર કોટવાલ—તેરે કહેકે મુજબ હમને પાએ હએ
ઈનસાન;

હએ સારે ઈસમેહી વો નીશાન—ટેક.
બંદગી કરતા બયેઠાથા જંગલમે એહી જીશાન;
આબ ઈસકે હકમે કયા ફરમાન—તેરે.
નકશે સુલેમાની તો નહી રખતા હએ આએ જાન;
ઈસસે સારે હમ હએરાન—તેરે.
સોંપે રીયાસત ઈસકોતો શાહાકા તુટેગા ફરમાન;
નહી આગે બહડતા હએ કુચ બયાન—તેરે.
નકશે સુલેમાની ગર લાવે દુસરા કોઈ ઈનસાન;
હએ સારે ઈસમેહી વો નીશાન—તેરે.

(આતત ગોહેરી) એહી તરજ.

મહેર—મએને દેખાંરી દેખારી મોરા જાન,
પ્રાન ઠરપે ગએ કુરબાન એહી મોરા પ્યારા પ્યારા,
નકશકા હમેગા મોરા એ વાલી બાગે શાહીકા માલીક,
આફત મારી તાલી સાંમાન કીની મોહેકો,
હુઈ એ ખુશહાલી આપે વારીરી વારીરી મોરા પ્રાન
જાન—મએને.

બયેત.

કોટવાલ—શાહાજાદી જયસા તું આહાતી હવે વએસા હો
ગા કબ,

નકશ પહેલ દેખ ઈસકો શાહી હમતો દેવે જાન;
તેરાભી હરગીજ બીજાને ન દેંગે ઈસ્સે હાત,
તેરે વાલીદકી બલા કએસી કરે રદ પીઆરી બાત.

(સુનો સુનોરે જનાબા સુનલો) એહી તરજ.

મહેર—માનો માનો કરો જીદ નહી માનો;
એ પીઆરા મેરા નકશ લાવે બેશક શાહી પાવે—ટેક.
હુરોકા સાયાથા ઈસ પર શાહી એ પાવે પાવે;
ગર અભી નહી નકશ લાયા આખેરશ લાવે લાવે—માનો.
દુસરા કોઈ નકશ લાવે ઉસ્કો દો શાહી શાહી;
દેસનીકાલ હમ હોકે લેવે હમ રાહી રાહી—માનો.

(ગુલકે લીયે હમ આએથે પર ખાર લે ચલે) એહી તરજ'

ફાબાદ—પ્રીદવીતો હએ તાબ એ ફરમાન તુમારા;
પર જુઠા હએ ફરમાન રવા ખીઆલ તુમારા—ટેક.
વો નકશ જીસકે પાસ હો શાહી હો મુબારક;
વો વરલકા લુટેગા ગુલીસ્તાન તુમારા—પ્રીદવીતો.
નજદીક મેરે નકશે સુલેમાની નહી હએ;
મીલના નહી અએ પીઆરી એ આસાન તુમારા—
પ્રીદવીતો.

(ઓ દીલજાની સોવે મતવાલારે) એહી તરજ.

મહેર—અરે મોરે પીઆરે તું કાહે ગભરાવે—ટેક.
તોરે બીના જાની જીયરા મારારે,
ચએન એક પલ ન આવે—અરે.
નકશ સુલેમાનીકા માલીક તુંહી હએરે,
વીરસેગો તોરે વો આવે—અરે.

(તુજ બીન સૈયાં નીકસ) એહી તરજ.

ફોબાદ—જાની મોહે જાને દે મોહેકો હમે જાનારી—ટેક.

નકશ પહેલે લાવું શાહી શીર પાણી,
પહેલે કીસમત અજમાનારી—મોહે.
ઔર કોઈ જો લાવે શાહી શીર પાવે,
હો દોનુ બે ઠીકાનારી—મોહે.

(હો કયાં ગયો શાહજાદા જાની પ્યારો) એહી તરજ.

મહેર—લાલ ચીંતા નાહી કછુ તુંને કરના, હું મએ ફુરમાન—ટેક.

નકશ સુલેમાકાં માલીક તુંહી હમે,
દીલમે હરગેજ ન દરના—લાલ ચીંતા નાહી કછુ તુંને કરના.

—:o:—

બાબ દુસરા—પરદા તીસરા.

કબરસ્તાન.

(આરી બેસવા તુંને એ કયા કીયા) એહી તરજ.

શાદાદ—મયાલુ માહાગીર આલી જનાબ,
હમારી તું ઉમીદ બરલા સીતાબ;
તેરા ચેરા હમે તુજસે ઉમીદવાર,
દીખા દરસન અપના તું આલીવીકાર;
અમે ઇસમાલ જોગી ગુરૂ માહારાજ,
દયા કર મદદકો મેરે આના આજ.

(ઇસમાલ જોગી અપને દેરેમેસે બાહેર આતા હયે.)

(ગજા હુ મએ કોમકા) એહી તરજ.

ઇસમાલ જોગી-જોગીઓકા હું ગુરૂ ઔર જટીઓકા સરદાર;

ખીરોકા માહાખીર હું ઔર પર્લાદોકા સરદાર;
ઇસમાલ જોગી નામ હએ પર કએસી મેરી સાન,
દેવ જીન હએ સારે મેરે તાબે એ ફરમાન;
મંગલકી શબકો હમારા જગતા હએ મસાન,
જીન્દા હોતે હએ યાંહ મરે હુવે ઈનસાન;
લુના ચમારી કમકીયા દેવી દેવી ભવાની આવ,
નાચકે મેરે રૂબરૂ જીદો મેરે બહેલાવ;
ખોરાક અપને ખાનેકા લાના તુમને સાથ,
કોઈ સુવા કોઇ બીલ્લી કોઈ મુરદેકે પાંઉ હાત.

(કાંપ્ર ફરકે લુના ચમારી આતી હએ.)

(સારેતીન પૈસે સેર મછલીના બેચુંગી) એહી તરજ.

લુના ચમારી—યાદ કરતે તેરેહી મએતો હાજીર હુઇ—ટેક.
તું ગુરૂ હએ સબકા બેશક નામદાર;
લુના ચમારી તેરી બેશક તાબેદાર—યાદ.

(મેરે ભંગર મીયા) એહી તરજ.

કમકીયા દેવી—નાહી હુઇ એક ઘડી નાહી હુઈ એક ઘડી,
ચેરી તેરી ખીદમતમે હાજીર ખડી—ટેક.
સુવે બીલ્લી તાજે પકરકર મએને પકાઇ આજ,
ખાકે તુમને ખુશ હોના આએ ગુરૂ માહારાજ—નાહી.

(ગુરૂકે પીછેસે ગુંગી એક સુવા સુગકે ખાતી હએ ઔર ઉરકો કએ હોતી હએ શદાદ ઉરકો મારકે પુછતા હયે.)

બચેત.

શદાદ—અરે કયા હુવા શએતાન જાદી,
કીયા ખાઇતો કયા બોલ; (ગુંગી સુવા દીખલાતી હએ.)

ક્યા સુવે ખીલ્લી લાહોલવલ્લા,
કુવતઈલ્લા ઉલ અલી ઉસ અજીમ.

(સબ દેવો દેવી શદાદકો પકડ જમીનપર દાલતે હએ.)

(રખ ભારા સર ઉપર લટકનસે ધર કદમ) એહી તરજ.

સબ દેવ—પરા ક્રીસ લીએ લાહોલ—કીયા હમ પર કયું સીતમ;
દાલા હમપે આલમ નહી તુંને ગમ કરે કુછ કરમ ટેક.
કમકીયા દેવી—કહે ગર ગુરૂ માહારાજ કરે સર તેરા કલમ;
ખાવે ભુનકે તુજે હમ બહમ કરે કુછ ન કરમ—પરા.

બયેત.

શદાદ—ગુરૂ માફ કરના તું મેરી ખતા,
ખબર નથી મુજકો મએ અનજાન થા;
મેરે હાલ પર કીજીએ કરમ,
નહી અપને બંદેપર કરના સીતમ;
ઇસમાલ જોગી—કીયા હું માફ મએને જા તેરી ખતા,
મગર મારા જાવે પીર યું કહા;
અલ બયેઠ ખાના ખા મેરે સાથ,
કહી કમકીયાને મુજે તેરી બાત;
શદાદ—હીલાઈ એ કયેસા હએ હમપર સીતમ,
એ સુવે ખીલ્લી કએસે ખાવેંગે હમ;
ઇસમાલ જોગી—કયા સોચતા હએ અબ ખાના તું ખા,
મતલબ તેરા હએસો બર લાવુંગા;
કમકીયા—એ જંગલી કયા જાને ખાના એ,
ઇને ખાના કાહેકો ખીલાના એ;
ઇસમાલ જોગી—નહી ભાતા હએતો મત ખા અજીજ,
નહી તુજકો ખાનેકી હએ તમીજ,

શદાદ—ખુદા ઇસ ખાનેસે રખે મુજકો દુર,
એ ખોલ્લી ચુવે તુમી ખાવો હુજુર.

બયેત.

ઇસમાલ જોગી—સુન ઇનસાન મતલબ તેરાતો બર લાતા હું ગએ,
રીયારત પાનીકી તદબીર તુજકો દીખાતા હું ગએ;
નહી નકશે સુલેમાની તું હમસે પાવેગા ઝીનહાર,
મગર દુસરા નકશ તુજકો દેતા હું યાર;
તું ઉસકો પાસ રખકે જો કુછ મુદદા ચાહાવે,
તો દેવી કમકીયા ફોરન તેરી મદદકો આવે;
અબ તું જા દરબારે શાહીમે, તીલસ્માત ઇસકા દેખકે,
હએ નકશે સુલેમાની કહેદે ઇસી તરાહસે જાકે;
તીલસ્માત ઇસકા દેખકર તખતપર બીઠાએંગે તુજકો;
ઉડા ફેર અએસો આશરત ઔર યાદ કરના તું મુજકો.

———0:0:0———

બાબ દુસરા—પરદા ચોથા.

રસતા.

(દાંદીએકા શહેરમે ઢનઢોરા ફીરાના ઔર ઉદર સબ કોમ આતી હએ.)

(આલિફમે તું યાદ કર અલ્લાહકો આદમ) એહી તરજ.

દાંદીયા—હયે રંગ હયે રંગ અયે મીસકીન બીચારો;
શાહ તખતપર બયેઠા હએ લો ખયેરાત સીધારો—ટેક.
બેશક સુખી હો જાવોગે તુમ સારે દુખીઆરો;
શાહી તુજે શાહ હોવે મુબારક એ પુકારો—હયે.

દામન ભરેગા ઝરસે તુમારા અયે મારો;
શાહ તખ્ત પર બયેઠા હએ લો ખએરાત સીધારો—હયે.
શાહા કોબાદ આલી જનાબ જહાંપના હએ નામ;
હો ઉસકા નીઘાહબાન ખુદાવંદ તું મુદામ—હયે.
દુશમન જો કોઈ ઉસકા હએ સર ઉસકા ઉતારો;
શાહ તખ્ત પર બયેઠા હયે લો ખયેરાત સીધારો—હયે.

———:o:———

બાબ દુસરા—પરદા પાંચવા.

મહેલ.

(મહેલકી અગાસી ઉપર કોબાદ ઔર મહેર અંગીજ બયેઠે હયે.)

(દુરસે આયેથે સાકી સુને મયે ખાનેકો હમ) એહી તરજ.

મહેર—શકલ પર અપની મુઝે કુરબાન હોને દીજીએ;
પુરા દીલકા મુદદા અયે જાન હોને દીજીએ—ટેક.
આપકે બીન તંગથી સદ શુક્ર પાઈ તુમે;
મેરી મુશકીલ અબ તો આસાન હોને દીજીએ-શકલ.
ચુમનેદો મુસ્કુએર સદકા અપને હુસ્નકા;
અપને દીલમે મુઝે મહેમાન હોને દીજીએ—શકલ.
રાત દીન ઝુલફોમે તેરે તંગથી પાઈ તુમે;
અબ મોહીયાં સાદીકા સામાન હોને દીજીએ—શકલ.

કોબાદ—ચીરકે દીલ તુજકો અએ પીઆરી સમાના ચાહીએ.
દીલતો કયા હએ અપની આંખોમે બીઠાના ચાહીએ-
શકલ.
હએ કસમ મહેતાબકી તું હએ સરાપા નુર મહેર;
લોહે દીલપર તેરે નકશેકો ખુદાના ચાહીએ—શકલ.

(રૈયત ખેરાત લેનેકો આતી હૈ.)

(ભાગો જલ્દ ભાગો સારે ભાગોજી) એહી તરજ.

દાનો—આવો મીસ્કીન આવો મુસાફર આવો સાંઈ દાનકો;
કરતા કયા હૈ નામકો હમ દે ઓઢકે જાનકો—ટેક.

૧-ફકીર—રેનેવાલે દેહેલીકા હું આયા હીન્દુસ્તાનસે;
વાં લડાઈ હો ગઈ બચકે આયા જાનસે—રેનેવાલે.
શુક્ર હયે ખુદાયા અબતો હો ગયા હે મેરા કામ;
હીંદ તક મેં લેતા જાએંગા એ શાહા મેં તેરા ના
મ—રેનેવાલે.

૨-મુગલ—ખેર બારે મરાએ શાહા મન ઈરાની હમ ગરીબ;
દુકાન શરબત કર્દ બુદમ જીઆમે દો રફત શાકીલ-ખેર.
તાબ મેહેર બાદ કાએમ ઝીલ્લે યઝદાં બરતોબર;
દાદ ખેરાત ખુબમરા દરદ દીલમ શુદમ—ખેર.

૩-વાણીઓ—જાતનો છું વાણીઓ મરી ગયોછે દીકરો;
મારી અલી નાસી ગઈ છે ને રહી ગયોછું એકલો—
જાતનો.
હવે અલી બીજી કરીસ સર્જીડ મલીછે રકમ;
ઈશ્વર તને રાખે સુખી રાખી મારી તેં શરમ—જાતનો.

૪-મરેઠો—મી ગરીબ બીરામન રાજા દાન તુમી માલા દીયા;
લેકુર બાલે મુઝે માઝે તેનચ્યા આશીરવાદ ગીઆ—મી
ગરીબ.
કાએ સાંગુ રામ રામ અથાં ઝાલા માઝે કામ;
છત્ર પતી આંગીલ તુલા સઘલે રાજા હિન્દુસ્તાન—મી
ગરીબ.

(સબ જાતે હૈં, દોનો ખુદાકી બંદગી કરતા હૈં.)

(સમજ મન દમકી દમકા મેલા) એહી તરજ.

દોનો—કીયા હૈં કરમ તુંને અપના ખુદાયા;
ગુલો ફુલ ફુલકો એક જા મીલાયા—ટેક.
નેકી કેં ગુલસનમે ધુમ ખુશીકી હરએકને મચાયા;
હમ બંદે તેરે તું મવલા હમારા સદા રબ તેરા હમપ-
ર સાયા—કીયા.

—:0:—

બાબ દુસરા—પરદા છઠા.

રસ્તા.

(શદાદ ઔર ગુંગી આતે હૈં.)

(મોતી મહેલકે બીચ માહારાનીકા બંગલા) એહી તરજ.

શદાદ—રાજા મય્યે હો જાઉંરે તોહે રાની બનાઉ—ટેક.
ઈસ્માલ જોગીકી મય્યે મદદસે તખ્ત હીંયાકા પાઉરે-તોહે.
તું માહારાની મય્યે માહારાજા કીંયુ ન મજે અબ ઉરા
ઉરી—તોહે.
વાવારે મેરી કાલી કાલી જોરૂ મીઠાઈ તુજે ખીલાઉરી-તોહે.

—0:0:0—

બાબ દુસરા—પરદા સાતવા.

મહેલ.

(અલિફસે તું યાદ કર અલ્લાહકો આદમ) એહી તરજ.

સબ—શાહ કોબાદ આતે હૈં તાજીમ કીજીએ;
મુજરેકો સર ઝુંકાઈએ તસલીમ કીજીએ—ટેક.
એ શાહા નેક ખુ હૈં આ દીલ વ દરીઆ દીલ
કીયું કર ન દસ્ત બસ્તા હો તકરીમ કીજીએ—શાહ.

(શાહકા તખ્તપર આકે બયેઠના ઔર રામીશગરકા ગાના.)

(પનીઆ ભરનકો ચાલી; રાગ—માડ) એહી તરજ.

રામીશગર—હોવે મુબારક રાજ અરે માહારાજ તોહે.

લાલોકા તાજ ઔર હીરોકા એ તખ્ત,

કોયું નહી જેબાંદે સાજ અરે માહારાજ તોહે;

હમ બે કસોકે હાત તેહારે હકને રખલીયો લાજ અરે માહારાજ તોહે.

(કોટવાલ અપને સાથ શદાદ ઔર ગુંગીકો લાતા હય.)

બયેત.

કોટવાલ—રખો અએ અહેલેકારો મેરી બાતપર ખીયાલ;

દીલપરતો સબકે હોવેગા રંજો અલમ કમાલ;

મરહુમ શાહાકી હમતો વસીએત માનેગે;

વોહ નકશ જીસકે પાસ હો શાહા ઉનકો જાનેંગે;

હબશી એ તખ્તો શાહીકી રખતા હય દીલમે આશ;

કહેતા હય નકશ સુલેમાની હય મેરે પાસ.

(પાલાગુ કર જોરી શ્યામ મુજસે ખેલો ન હોરી) એહી તરજ.

મહેર—ઈસ્કો યાંહાસે નીકાલો લેજાકે આખી માર દાલો—ટેક.

જુઠા એ દાવા કરતા હય મુજી હય નકશતો અજમાલો;

વર ન કરો કતલ ઈસ્કો ઈસીદમ સરસે બલા સબકે તાલો—લેજાકે,

(સબ શદાદકો પકડતે હય શદાદ દેવીકો યાદ કરતા હય ઔર સબકો અંધા બનાતા હય.)

(તુજ બીન જીઆ નીકસ જીયા જાએરે) એહી તરજ.

શદાદ—ઓ મેરી દેવી મએ જાતા હું માગરે;

તોરી કરામતસે અબ અંધે હોવે માનેતા દરબારમો
સારારે—ટેક.

(અગર યુંઈ હરદમ સતાતી રહેગી) એહી તરજ.

સબ—ખતા મોઆફ સાહેબ કીજીએ હમારી;
નહી હમકો પએહ્છાનથી કુછ તુમારી—ટેક.
તુમારે હએ નોકર હમ લીજે શાહી,
કરેંગે હોઆદકી મીલકે ખ્વારી—ખતા.
તખ્તપર બએઠો તાજ બી પહેનો;
મગર આંખે રોશન કીજે હમારી—ખતા.

બએત.

શાદાદ—દીખલા કરશમાં અપના અએ દેવી ઝીશહુર;
આંખે ઈનકી રોશન કર તું અબ ઝરૂર.

(રૂકે સીહા સીહાએ રૂહ) એહી તરજ.

સબ—નીચે તખ્ત કે ઉતર ઉતર, તેરે બાએસે હુવા જરર;
તુજસે હમથે સારે બેખબર, કીયા ફરેબ તુંને મુજીબ
ર—ટેક.
તું હએ મહેર બેશક બદખીસાલ, તુજે કરના ચાહીએ
હલાલ;
ઈસીકે ઈશ્કમેથી પાયા માલ, ચાલ કાહાબાકી કી બદ
ગોહર—નીચે.
મેરા વીરસા છીન બેહયા બેથા તખ્તપર તુ પુર જફા.
નહી તુજકો શરમ હએ જરા મારૂ તેઘ યા તુજે તબર—
નીચે.
મહેર કહેતે હએ તુજે એ હમ, બનાતુ એ શાહકો સનમ;

વર ન ખાવેગી તું રન્જો ગમ ઔર હોગી શોહેરસે બ-
દર—નીચે.

(સભામે દોસ્તો ઈનદરકા આમદ આમદ હએ) એહી તરજ.

મહેર—હો તુમતો કોયા વલે મુજસે અગર જહાં ફીર જાએ;
મગર એ પીઆરે તો દીલ મેરા કાંહા ફીર જાએ—ટેક.
ફીરૂ મએ ઈસ્સે હો બખ્ત મેરા બરગીરતા;
ફીરે કયા બખ્તે ખુદાવંદે દો જહાં ફીરજાએ—હો તુમતો.
ફીરે ન ગુલતો બુલબુલકો કાહેકા ફીર ગન;
અગરચે બાગ ફીરે યાકે બાગબાં ફીર જાએ—હો તુમતો.
કસમ ઈશ્કીતો ન રહું ઈસ્સે મએ ગરદા;
અગર મુજસે જમીન ઔર આસમાં ફીર જાએ-હો તુમતો.

(ગુલ ખીલે ચમનમે રંગ બેરંગા સારે) એહી તરજ.

કોબાદ—સાથ મેરે ઉઠાવે રંજ તું કીઉ માહા પારા;
રહે હંયા આરામસે મત કર જીકો દુખીઆરા—ટેક.
મેરા નસીબ ફુટા હએ સુનલે અએ મેરી જાની;
કરના બરબાદ મેરે સાથ તેરી જીંદગાની—સાથ.
મએતો જંગલ ભટકુ હોવે તુજે હએરાની;
વાંહા કાંહાસે મીલેગા વખતપે દાના પાની—સાથ.
મુજે રૂખસત કર તું ખુશીસે અએ દીલ આરા;
રહે હંયા આરામસે મત કર જીકો દુખીઆરા—સાથ.

(એજી મોહે તુમને લાએ સૈંયા) એહી તરજ.

મહેર—હજી મએ ન માનુ તુમરી બતીયાં,
તુમરે દુખસે ફટે હએ છતીયાં.
ફતે ન તુમ બીન રતીયાં,
હજી મએ ન માનું તુમરી બતીયાં;

પ્રીતમ પ્યારે કરો મોહે સાથી,
સુખ દુઃખ મે રહે એક દઈઆં,
રહેંગે તુમ હમ મીલકે બહમ,
પર મએ તુમરે પૈયાં.

(તું આ જાન જર) એહી તરજ.

કોબાદ—હએ મહેર ફીદા તુજપેતો હરઆન મેરી જાન;
બેજાર નહી તુજસે હું મએ માન મેરી જાન—ટેક.
મહેર—બેજાર નહી હએ તો મુઝે સાથ રખ અપને;
મરજાએંગી મએ ઝુજ તેરે અએ માન મેરી જાન-હએ.
કોબાદ-કીઉ સહેતી હએ જંગલકી તું અએ પ્યારી અબ દુખ;
કરને નહી ચાહાતા તુઝે હએરાન મેરી જાન—હએ.
મહેર—ઝુજ તેરેતો જીન્નતભી મુઝે દોજખસી હએ યાંહાં;
તું હએતો ઝાહાનમભી ગુલીસ્તાન મેરી જાન—હએ.
કોબાદ—ગર મરજી યુંહી હયેતો ચલો અએ મેરી પ્યારી;
ભતકેંગે અફસોસ બીયાબાન મેરી જાન—હએ.
(આપકોતો અએ મીયાં મએ જાનતા નહી જરા) એહી તરજ.

શાદાદ—જલદી ઈન કૂરેબીકો યાંસે તુમ નીકાલદો;
ઈયાંસે તુમ નીકાલદો બલા એ સરસે તાલદો—ટેક.
પોશાક શાહીભી લો છીન ઝુદ દોનોસે;
શહેર બદ્ર કરકે ઈનકો તુમ ફકીરી હાલદો—જલદી.

બયેત.

કોબાદ—અરે ઓ મલુન શરમ નહી તુજકો જરા,
પાસ સાહેબકાભી આહ અપને નહી તુ કીયા;
હીસને અએસા તુઝે આજ મારા જાલીમ,
તુને કુચ મરતબા જાના ન હમારા જાલીમ;

ઝરકી ખાએશસે મુજે શેહેર બદર કરતા હએ,
મીલ ગયા રાજતો યું જોરો જબર કરતા હએ;
ખયેર કયા કામ મુજે તેરી રયાસતસે હએ,
કુચ નહી હમકો ગરજ દોલતો હશમતસે હએ;
લેકીન એ કહેતા હું કે તું કીજીઓ અદલો ઈનસાફ,
રખીઓ સબ અપની રૈયતપર નીહાયત અલતાફ;
હોગા આ દીલતો ગુના બખશેગા તેરા ખુદા,
વર ન દોજખ તેરી હોવેગી ઓ શયેતાન સજા;
પર મએતો લેતા હું ઈસ વખ્ત અબ જંગલકી રાહા,
હીસં દુનીઆસે સદા મુજે બચાવે અલ્લા;
દરો દીવાર હશરતસે નજર કરતે હએ,
રૂખસત અયે અહેલે વતન હમતો સફર કરતે હએ.

———0:0:0———

બાબ તીસરા—પરદા પહેલા.

મહેલ.

(એસા ફરેબ હમને યારો ખુબ રોજે સબ) એહી તરજ.

શાદાદ—ઈસમાલ જોગીકી જો ઈનાયત સદા રહે,
કીયું ન બખ્ત મેરા હર એકસે સીવા રહે;
કહેતે હએ કયામતમે હોગા બદકા હાલ બદ,
દેખા કીસીને હસર અભીતો મજા હએ;
નેકીપનેકા રાહામે મેહેરો કોબાદ હએ,
તુજકોતો અએશ વાંહા મીલેગી કછુ નહી;
અએ દેવી કમકાયા મેરી મદદકો આના તું
હનમનકી પુજા હમીશા આતા રહે.

(કલસે તુ બેકલ હએ ઈબ્બાર કયા તુજે આજાર હએ) એહી તરજ.

કમકીયા દેવી—અએ બની આદમ કીયા હએ ઈયાદ કીએ તુને મુજે;
કોનસી મુશકીલને ગેરી હએ ભલા આકર તુજે—ટેક.
કીયા તેરા મતલબ હએ વો મુજસે બયાં કર સીતાબ;
તેરી એ ઉમીદ બર શદાદ હોગી કામે આબ—અએ.

બયેત.

શદાદ—અએ મેરી માતા તુજસે અરજ કરતા હએ ગુલામ,
પાવેંગે જનત કીયામતમે જો હુવે નેકનામ;
લેકીન મએંનેતો અપના બદીમે પોહોંચી લીખાયા નામ,
જીસસે જનત મુજકો હો ગઈ બીલકુલ હરામ;
ઈસ લીએ તું એક બીહીસ્ત ઈસ દુનીયામે કર તૈયાર,
ઉસમે જાકે મએ રહું તા મકસુદે દીલ આવે બર.

બયેત.

દેવી—તેરા એ અરમાન શદાદ પુરા હોવેગા,
પર કંઈ ઈનસાનકી જાન તુ ઈસમે ખોવેગા;
ગુલશને જનતકો બનાએગે હમારે ભુતપર,
રોજ એક આદમકા ખુન પીલવા તું મગર;
પાક દામાન એક ઔરત કરકે તાલાશ,
દરપે જનતકે હાજીર કીજો તાહો નકાસ;
ખુન જબ ઉસ નાજનીકા ભુતોકો પીલવાએગા,
તબ તેરે લીએ જનતકા દર સદા ખુલ જાએગા;
ઉસકે આગે અન્દર ન જાના તુને જીન્હાર,
વરના લુકમા તુ ભુતોકા હો જાએગા હોકે ખ્વાર.

(સોતન ગર ગએ ગએરે) એહી તરજ.

રાદાદ—હું મએ બહોત હએરાનરી નાજની અએસી લાવું કાંહાસે—ટેક.

રોજ ખુન એક આદમકાતો આસાનીસે દુંગા મએ,
પર પાક દામાન ઓરતકી હો કએસી મુજકો પીછાનરે— હું મએ.

(ગુંગી ઈસારા કરકે મહેર કે લીએ કહેતી હએ.)

(ભલારે મએતો લાઈ શરાબકા જામ) એહી તરજ.

રાદાદ—બેશક વએસી હએ વો નેક નામ મહેર અંગેજસે હો મેરા કામ—ટેક.

બુતોકો ખુન પીલાંઉગા ઉસકા, ન હોગી જો વો મુજસે રાણીરી—બેશક.

જાતા હું મએ જુસ્તજુમે ઉસકે, જાહાં હોગી વો દીલ આરામરી—બેશક.

——:o:——

બાબ તીસરા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

(મેહેર ઓર કોબાદ પરેશાન હાલતમે આતા હએ.)

(મેરા પ્યારા કાંહાં યારો ગયા અલ્લાહી અલ્લા હએ) એહી તરજ.

કોબાદ—હએ મેરે બાગે ઉલફતકે ગુલેતર કયું તું મુરજાવે—ટેક.

કહા થા તુજકો મએ અવલ કે મત તુ સાથ મેરે ચલ;
બની તું આખીરશ બેકલ મુજે જીના નહી ભાવે—હએ.
જરાતો સબ્ર કર દીલભર ન ઈતની બેકરારી કર;
મએ સદકે દીલસે હું તુજપર ભલા ફીર કયું તું ગભરાએ—હએ.

(આજ અએ મોરે પ્યારે) એહી તરજ.

મહેર—બાત અપેની ન સમ્હીયાં મુખસે કહો નાહી દુખ તુમ સાહો-ટેક.

તુમરી બલાસે મએ મર ગઈ તો, પર તુમ અએ રા જન નીત ખુશ રહો—બાત.

પએરાપે તુમરે મેરી જાન જાવે ઇસ્સે બહેતર કયાજી કહો—બાત.

(દુખી દીલે હાલ કવેસર) એહી તરજ.

ફોબાદ—દેખો દેખોજી મેરી પ્યારી હીરનકી તુમ રફતાર,
દીજે રજા તો જાકર ઉસ્કા કરતા હું મએ શીકાર;
તીન દીનસે ભુકે હએ હમ ખાકે ઉસ્સે હો શેર,
જાતા હએ વો રજા કે દેનેમે ન કરોજી દેર.

(એ બુરયારે કાહે બોવત હએ તું જાન) એહી તરજ.

મહેર—નાહી સૈયાંરે વાંકો માર મોરા માનરે;
છાંદ મોકો તનહા નાહી જારે;
કાહે વાકા લેવત હએરે જાન,
માનો સૈયાંરે————નાહી માર મોરા સૈયાં.

(ફોબાદકા જાના ઔર દુસરી તરફસે શદાદકા આના ઔર મહેરકો અકેલી દેખકર ગયેબી અવાજસે દરાના.)

ગયેબી—ભાલુ આયારે ભાગો ભાલુ આયા ભાગો.

(મહેર ગભરાકે દુસરા જંગલમે ભાગતી હએ.)

(બોલ તું આંખે મજનુ) એહી તરજ.

મહેર—વાલી મદદ કર મેરી સરપે મેરે મઓતકી હુઈ ફેરી;
કીસકો સુનાવે દુખ દુખીયાં, મોહે આ સબ ફકત રહી તેરી—ટે

બનબન ભટકત હું મએ પએરમે મારે પર ગએ હુએ છાલે;
તોભી! એ ચરખે સીતમગર નીત નીત નઈ બલા મુઝ-
પે ડાલે—વાલી.
અપને પીયાકે કારન વા, સનસાર છાંડકે નીકસી મએ ઘરસે
તીસ પરભી વો બીછડારે, જીયરા મોરા વાંકે બીના
તરસે—વાલી.

(મામુર હું શોબીસે સરા) એહી તરજ.

શાહાદ—શહેજાદી અબસ રંજો અલમ તુને ઉઠાઈ;
ઈસ કએદે મુસીબતસે મએ દેતા હું રહાઈ—ટેક.
મીસકીન કોબાદથા તું હુઈ ઉસકી ખરીદદાર;
હાતોસે અપને શાહીતો તુંને હએ ગવાઈ—શહેજાદી.
કુચ અબી નહી બીગરા હએ તું સાથ મેરે ચલ;
ફીર તખ્ત તેરા તાજ તેરા તેરી દોહાઈ—શહેજાદી.

(સરારારે અરે ગુલ ગુલ) એહી તરજ.

મહેર—મુજે કયા કામ શાહીસે, હએ વીરાના વતન મેરા.
મરંગીતો ગુબારે રાહા હોવેગા કફન મેરા—મુજે.
ફકીરે ઈશ્ક હું મએ સલતનતપે તેરી કબ થુકું.
નહી મોતાજ હું જરકી માલ ગર ઓમ્તન મેરા-મુજે.
હું રાહે ઈશ્કમે સાબીત કદમતો દુંગી મએ સાદાં.
અભીતો ઈમતીહા કરતા હએ એ ચરખે કોહન મેરા-મુજે.
ખુદાકે વાસ્તે કાલી સુરત તું દુર કર અપની.
મીલા દુંગી વગર ન ખાક, મે નાજુક બદન મેરા-મુજે.

(સુંચ લાગ રહી તોરે આઠો પહર) એહી તરજ.

શાહાદ—હાત તોરે પરેગા સદા મજના નાહી સાથ મોરે ઘર હો
સજના—ટેક.

આગ આકાસસે બરસાંઉગી ઉસ્મે પરેગા તોહે જલના;
હાતમે મોરે દે તોરી બયાં છાંડ એ જંગલકા તલમાના-હાત.

(અબ તોરી બાકી ચીતવન) એહી તરજ.

મહેર—હતરે ઓ મુજી હઠ દુર તન છુના,
નાહી મોરા કાહે મોરી બયાં પકરે—ટેક.
કાલી કાલી સુરત ભુતકી મુરત દુર,
હો મુજી મોહે કાહે તું જકરે—હતરે.

(હમારે વતનકો ચલે જાએ હમ) એહી તરજ.

શાદાદ—અરી બે સમજ તુંતો નાદાન હએ,
એ કહેને પે મેરે નહી ધ્યાન હએ—ટેક.
જો મીસ્કીન થા ઉસપે કુરબાન હએ;
હએ ઉસેતો મેરી દુની સાન હએ—અરી.
મેરે સાથ ચલનેમે ગર આના હએ;
તો કબઝેમે મેરે તેરી જાન હએ—અરી.

(શાદાદ મહેરકો મારને આહાતા ઉતનેમે કોબાદકા આના.)

બયેત.

કોબાદ—અરે છોડ ઈબલીસ તું ઈસ્કા હાત,
ક્યું ઈસપર સીતમ કરતા હએ બદસીફાત,
અગર એક અંગોશ્તભી ઈસ્કો છુવા,
તો યકીન જાન ઈસ વખ્ત મુવા;

શાદાદ—મુજે મારને આયા એ બેહયા,
નહી જાનતા હએ મુજપર માહાબીરકા સાયા;
મુદઈ તું આખેરશ હુવા હીલાક, (કોબાદકો મારકર.)
મેરા સીના કરને આયાથા ચાક;

અરી ચલરી નાપાક તું બેહયાં,
વર ન દેખેગી અપના લાશા પરા.

(ક્યું રે ખડા હિન્દુસ્તાની) એહી તરજ.

મહેર—માર મોહેકો નાપાકરે આશ જીનેકી નાહી—ટેક.
સાજન મેરા મોહસે છુટા જીનેપે હમરે હોખાકરે–માર
સાજન મદદકો ઉઠીઓરે વરના લે જાવે હમે બે ખ
કરે—માર.

(અરે ઓ મેરી પ્યારી) એહી તરજ.

ફોલાદ—અરે ઓ મુજી કાહે સતાવેરે;
અએસા જીગરકો ચીરા મેરા જીએરા જાવેરે—ટેક.
કાહે કરૂં કુચ બસ ન ચલત હમેરે;
મઓત ભી નહી મુજકો આવે જીયરા જાવેરે—અરે.

—:o:—

બાબ તીસરા—પરદા તીસરા.
શદાદી બહેશ્ત.

(ખુદાકી પરસતીસ જો ગેરી હએગી) એહી તરજ.

કએદી—અયે જાલીમ શેહેનશા એ કયેસી જફા હએ;
ઙરાબી નહી તુજકો બારૂ ખુદા હએ—ટેક.
ઇનસાનોકા મુદઇ ઓર હો તું દુશમન;
બુતોકા કીયુ તું બના આસના હએ—અયે.

(શદાદકા મહેરકો લે દાખેલ હોના)

બયેત.

શદાદ—અયે ગુંગી મએને ઇસકો ગીરફતારતો કર લીયા,

ઈસકી નીગેહબાનીકા જીમ્માં તુજકો દીયા;
દેવ—હુવા વખ્ત સદકેકા અએ બેખબર,
હમારા તું દે ભખ્સ હમે કુદતર;
શાદાદ—ઝુંગી બાગમે પાચમીનત હએ કમ,
ખુન આદમકા ભુતોકો પીલા દેતે હએ હમ.
(મેહેરકો) તેરાભી એહી હાલ હોગા.

(ગુલકો લીએ હમ આયેથે) એહી તરજ.

મહેર—મુહ કએસા ખુદાકો તું દીખાયેગા અએ જાલીમ;
બેશક તું જાહાનમમેહી જાએગા અએ જાલીમ—ટેક.
કયું બેકસો બે બસકા સીતમગર તું બના હએ;
કયા ઈસકી સજા તું નહી પાએગા અએ જાલીમ-મુહ.
જબ રૂબરૂ હસરમે ખુદા તુજકો બુલાવે;
તુ કોનસા મુહ લેકે વાં જાએગા અએ જાલીમ—મુહ.

બયેત.

શાદાદ—દુનીઆમે મુજકો હુઈ હએ, અએસો અસરત હુઈ હુસુલ,
દેખા કીસીને હસર જીસે હમ એ દીલ મલુલ;
તુજકોભી સમજાતાહું તું હો મુજપર ફીદા;
નહીતો તેરીભી એહી હોગી વારે દાદ.

(બદનસીબ હાએ ગોરા સૈયાં કાંહા હોગા) એહી તરજ.

મહેર—રાખ તોરાપરે દુર હાત ઓ પલીદ રાખ તોરા પરે દુર હાત,
રંજ પાંઉ જીસે જાઉ છુવા છુવા જરા મોહે તુને જાલીમ,
અરે ઓ ઈબલીસ કાહે મોહે સતાવે કરતુ દીલમે ઓપે ખુદા—ટેક

કોબાદ મોરા સાજન હએ હું ઉસપર મએ કુરબાન,
નાહી છોડ વાંકો ગરચે જાવો મારી જાન—શાબ.

(દરવાજીયામે તતીઆં લાગ રહી) એહી તરજ.

શદાદ—અએ હતેલી તું નહી મુજસે સુખ પાવેગી;
તું મુતોકા સદકાહી હો જાયેગી—અએ હતેલી.
મએ બાહારસે આતા હું અએ ગુંગી જબ તલગ;
ઈફ્રાજતસે રખ વર ન મર જાએગી—અએ હતેલી.

શદાદકા જાના મહેરકા ગમ કરના ઔર ગુંગીકા સમજાના.)

રાગ—સારંગ.

(તુજકોબી કુચ સજા અઝીમકાર કીજીએ) એહી તરજ.

મહેર—દુનીઆમે જીદંગી દારહા અબ મજા નહી,
જીતેથે જીસકે વાસ્તે વો દીલ રૂબા નહી—ટેક.
જીતી રહી ગએ લે ગઇ તુમકો અજલને યાર,
કયું આપકે બીનુ યાર મેરી આઈ કજા નહી-દુનીઆમે.
લે મએબી તેરે પાસ આતી હું અએ સનમ,
તું ચલ નીકલ કાટું કીયું અપના ગલા નહી-દુનીઆમે.

———:o:———

બાબ તીસરા—પરદા ચોથા

જંગલ.

(ગમસે મેરે બદમસે દમ) એહી તરજ.

કોબાદ—અફસોસ તેરા ગુલબદન હોગા વાહાંપે હાલ કયા;
વો મુજી બેહયા તુઝે દેગા નહી જુલ જલાલ કયા-ટેક.
તુને અએ મેરી દીલરૂબા મેરે લીએ સહી જફા;

ઉસકા એવજ તુઝે નહી દેવેગા જુલ જલાલ કયા-
અફસોસ.
તું સાથ થીતો મેરી જાં, જંગલ થા મીસ્લે ગુલીસ્તાં;
આતે હમે ખારસે નજર, શજરો ગુલને હાલ કીયા-
અફસોસ.
તંગ જીનેસે મઐઠા, પર તુજકો દેખ એ કહેતાથા;
અએસી હમે સાત દીલરૂબા, તો કરના ઇન્તેકાલ
કીયા—અફસોસ.

(ફીરેસ્તાકા નમુદ હોના.)

બયેત.

ફીરેસ્તા—સબર આદમ ન ખો અપની જાન,
ખુદા તુજપર હુવા મેહેરબાન;
લે એ નકશે સુલેમાની બશર,
ફરમાંઉ તુજે વોહી કામ કર;
સીતમ મહેરેપર કરતા હમે બદ અતવાર,
મદદ કો તું ઉસ્કે અબ જા નેકજાત;
જાહાનમ્મે શદાદ કલ જાયેગા,
તુજે તખ્ત ઉસકા મીલ જાયેગા;
ખુદા તેરા હાફેજ જલદીસે જા,
તેરે હુકમે હમે મેરી હરદમ દાવા.

———:o:———

બાબ તીસરા—પરદા પાંચવા.

શદાદી બહેરત.

(ઈસ આતસે ઉલફત મે કીયા આગ લગાદી) એહી તરજ.

મહેર—ઈઆરગ નહી દુનીઆમે કોઇ યાર હમારા;
હએ તેરે સીવા કોઇ નહી મદદગાર હમારા—ટેક.
તું બેકસો બેતરકા ખુદાવંદે જહાં હયે;
કીઆ હમપે કમ એ ચર્ખકી હોતી જફા નહી—ઈ-
આરગ.
તું મેરે સનમસે મુજે જલદીસે મીલાદે;
જુજ ઉસકેતો જીના એ બેકાર હમારા—ઈઆરગ.

(શદાદકા આના ઔર મહેરકો સમજાના.)

(તકરકા હોતા હયે અએસાખી) એહી તરજ.

શદાદ—માન લે મહેર મેરા જલ્દ તું ફરમાન કંહી;
કરકે ઝીદ જાન તું હોવેગી અએ નાદાન કંહી—ટેક.
હો બાગલગીર તું મેરેસે મેરી જાને જા;
કુછ તો હો દીલકા મેરે પુરાતા અરમાન કંહી-માન.

(એક ચતર નાર કર કર સીંગાર) એહી તરજ.

મહેર—દેખ ખબરદાર મતહા બદકાર,
હાત આંગપે ન દાર મોહે જીસે તું માર,
એહી બાર બારકી અરજ તોહેસે—ટેક.
કુચ ખોફ ખુદાકા રખ બદકાર,
બેકસકે જફા નહી હએગી રવા—એહી બાર.

બયેત.

શદાદ—નહી હરગેજ કહા માનેગી બેહયા મેરા,

હએ એહી બહેતર કે દું જુતોકો મએ સદકા તેરા;
ગુંગી હો તૈયાર બારાગા મીનીટ હએ પાંચ કમ,
ખુન જુતોકો ગહેરકા અબ પીલાદેતે હએ હમ;
જબ મએ કતેરેસે મુરદેકો બાહેર કરતાં હું,
ગહેર હોગી કએદ ઉસમે તુજેહ એ ઝાહીર કરતા હું.

(શદાદકા કતેરેમસે મુરદેકો બાહેર કરને જાના ઈતનેમે ગુંગીને ઘંટા હીલાના, દેવ ઈબલીસકા નમુદ હોના ઔર શદાદકા ખુન પીના, બાદ ઉસકે કોબાદ ઝીવીકાર ઔર કંઈ એક નોકરો દરબારીઓકા આના.)

બયેત.

કોબાદ—અએ આરકાંને શાહીર કરો અબ હીરાશ,
એહ નકશે સુલેગાની હએ મેરે પાસ;
કહેતો જલાદું તુમ મએ સબકો સબ,
વગર ન ગુજારૂં કુછ ઔરહી ગજબ;
વોહ જાદુગર શદાદ બદકાર થા,
કાંહાં ઉસપે એ નકશ ઈઝહારથા;
કર્સમા ઈસકે તુમ દેખો જરા,
એ દીવાર હોતી હએ કએસી ફના.

(કોબાદને નકશકી બરકતસે તીલેસમાતકો નાબુદ કરના ઔર સબોને કોબાદકી મારી ચાહાના)

(મએતો આબરીયાંસે મારૂંગી કતારીયાંરે) એહી તરજ.

સબ—શાહા હમને નહી થે તોહે જાને તોહે જાને—ટેક.
માફ બાતા કર ગાફીલ થે હમ, અબતો તોહેકુ પએ
છાને—શાહા.

તખ્ત પર બેઠા સરતાજ હમારે, હાજીર હએ બીઝગાન
બજાલાને—શાહા.

(ઈસ બાતસે ઉલ્ફતે કયા આગ લગાદી) એહી તરજ.

મહેર—બોલો સનમ તુંમ ઇતનેદીનો તક કહાં રહે.
ફુરકતે તેરે કયા કયા સીતમ મએનેબી સહે—ટેક.
ખરતાથા હાલ રાત દીન તેરે ફીરાકમે;
આંખોસે અશ્ક હર ઘડી સીલાબસે બહે—બોલો.
કયું આએ અઝીજો તુમસે મએ કહેથાતી કયા મુદામ;
લાયા એ કોન નકશીકુ દેખો જગ તહે—બોલો.
ઉમીદ હકને પુરી હમારી તમામ કી;
અબ ન ઉઠાવે રંજ મુસીબતકો હમ ગહે—બોલો.
હએ આરજુ અબ અગોશમે ઓકાત બશરહો;
અબતો હરીફ કોઈ ન હમકુ જરા કહે—બોલો.

(બબાર લેરે મસીયા તું કંહા હયે) એહી તરજ.

ફેરાબાદ—અએ દીલભર મહેર હો અબ શાદ ખુરરમ;
મીટાદે દીલસે અપને રંજો ઔર ગમ—ટેક.
સહે ફુરકતમે તેરે રંજ લાખો;
તસવર તેરાહી રહેતાથા હરદમ—અએ દીલભર.
આજઓબ નકશ હએ અએ જાનેમન દેખ;
બડી ઝેહેમતસે ઈસકો પાયે હયે હમ—અએ દીલભર.
કરૂં તારીફ ઈસ્ક કીસ દહનસે;
સખી ઔર સાફમે બહેતર નહી કમ—અએ દીલભર.
હરીફ એ ઇલ્તેજા હએ હકસે મેરી;
ન હોવે અબ જુદી મુજસે એ હમદમ—અએ દીલભ

(અદુપર તેરા રોબ જાગી રહે) એની તરજ.

સબ—નેકીકે ગુલસનમે આઈ બાહાર અબ;
બદકાર સબ હો ગએ ખાર ઝાર અબ—ટેક.
નેકીકા ફુલ હુવા હએ શીગુફતા;
ખુલ ખુલ ચમનમે કરે હએ પુકાર અબ—નેકીકે.
નેકોકા અંજામ નેક હી હોગા;
અંજામ બદકાતો દેખે હો ખારબ—નેકીકે.

ગલત નામહ.

:o:

સફહા.	સતર.	ગલત.	સહી.
૫	૧૧	બેવાંઈસબ	બેવારીસ અબ.
૭	૨૧	જગલ	જંગલ.
૧૯	૨૩	જલદ	જલ્દ.
૨૭	૧૭	ઢનઢોરો	ઢનઢોગ,
૨૮	૧૦	સુને	સુનકે.

